

Bijlage 2

“Selectiecriteria gemeentelijke archeologische monumenten” behorende bij de Erfgoedverordening Overbetuwe 2010

Voor de selectiecriteria gemeentelijke archeologische monumenten wordt gebruik gemaakt van de systematiek uit de vigerende Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA).

In de eerste plaats wordt nagegaan of monumenten vanwege hun belevingswaarde, op basis van hun schoonheid of herinneringswaarde, als behoudenswaardig kunnen worden getypeerd. Deze elementen worden niet gescoord, maar wel meegewogen in de afweging.

De monumenten worden vervolgens op hun fysieke kwaliteit beoordeeld. Een monument wordt op basis van fysieke kwaliteit als behoudenswaardig aangemerkt, indien de criteria gaafheid en conservering samen bovengemiddeld (vijf of zes punten) scoren. Bij een lage of middelmatige score (4 punten of minder) is de inhoudelijke kwaliteit doorslaggevend. Hierbij maakt een bovengemiddelde score (6-7 punten) een vindplaats monumentwaardig.

Eerst vindt een afweging plaats op de eerste drie inhoudelijke kwaliteitscriteria: zeldzaamheid, informatiewaarde en ensemblewaarde. Bij een bovengemiddelde score van zeven punten of meer wordt het monument als behoudenswaardig aangemerkt.

Na deze weging wordt bij monumenten met een lagere inhoudelijke waardering (minder dan zeven punten) nagegaan of het criterium representativiteit van toepassing is. Zo ja, dan wordt een voorstel gedaan voor een als behoudenswaardig aan te merken steekproef per categorie.

Waardering

Bij de waarde Fysieke kwaliteit gaat het in de eerste plaats om de *gaafheid* van het monument; in hoeverre is het archeologische ensemble compleet. Wanneer het gaat om gaafheid, wordt verder gekeken naar de toestand van de grondsporen.

Het criterium *conservering* heeft betrekking op de bewaringstoestand van de vondsten (anorganisch en organisch) en ecologisch materiaal.

Van de waarde inhoudelijke kwaliteit, is het criterium *zeldzaamheid* het eerste dat bij het waarderen in beschouwing wordt genomen.

Bij het criterium *informatiewaarde* gaat het om de waarde van de vindplaats als bron van kennis over het verleden. Het gaat dan met name om nieuwe kennis, zodat er een sterk verband bestaat met het criterium *zeldzaamheid*.

Tenslotte zijn er de criteria *ensemblewaarde* en *representativiteit*, de informatie van een vindplaats die voortkomt uit de landschappelijke situatie.

Zie onderstaande tabel.

Scoretabel waardestelling

waarden	criteria	parameters	Scores			
			Hoog	Midden	Laag	
Beleving	Schoonheid	Zichtbaarheid vanaf het maaiveld als landschapselement	Wordt niet gescoord			
		Vorm en structuur	Wordt niet gescoord			
		Relatie met omgeving	Wordt niet gescoord			
	Herinneringswaarde	Verbondenheid met feitelijke historische gebeurtenis	Wordt niet gescoord			
Associatie met toegeschreven kwaliteit of betekenis		Wordt niet gescoord				
Fysieke kwaliteit	Gaafheid	Aanwezigheid van soort en intactheid bodemprofiel	3	2	1	
		Aanwezigheid sporen: antropogene lagen, biochemische laag of residu	3	2	1	
		Aanwezigheid archeologische indicatoren voor menselijke activiteiten	3	2	1	
		Ruimtelijke relatie tussen mobilia en sporen	3	2	1	
	Conservering	Conservering artefacten (metaal/overig)	3	2	1	
		Conservering organisch materiaal	3	2	1	
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid	In vergelijking met onderzoek van vergelijkbare monumenten (complextypen) van goede fysieke kwaliteit uit dezelfde perioden binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld	3	2	1	
		Idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart	3	2	1	
	Informatiewaarde	In vergelijking met onderzoek van vergelijkbare monumenten binnen dezelfde archeoregio (minder/meer dan 5 jaar geleden; volledig/partieel)	3	2	1	
	Ensemblewaarde	Synchrone context (voorkomen van monumenten uit dezelfde periode binnen de micro-regio)	3	2	1	
		Diachrone context (voorkomen van monumenten uit opeenvolgende perioden binnen de micro-regio)	3	2	1	
		Landschappelijke context (fysisch- en historische geografische gaafheid van het contemporaine landschap)	3	2	1	
		Aanwezigheid van contemporaine organische sedimenten in de directe omgeving	3	2	1	
	Representativiteit	Kenmerkendheid voor een bepaald gebied en periode	3	2	1	